

TARTU ÜLIKOOL
EESTI JA ÜLDKEELETEADUSE INSTITUUT
EESTI KEELE OSAKOND

Georg Timoštšenko

EESTI KEELE DISTRIBUTIIVSED *TI*-LIITELISED
MÄÄRSÕNAD

Bakalaureusetöö

Juhendaja kaasprofessor Külli Habicht

Tartu 2023

SISUKORD

SISSEJUHATUS	5
1. TEOREETILINE TAUST	8
1.1. Eesti keele määrsõna	8
1.2. Eesti keele määrsõnamoodustus	9
1.3. <i>ti</i> -liitelised määrsõnad	10
1.4. Määrsõnatuletiste distributiivne tähendus	13
1.5. Distributiivsete <i>ti</i> -liiteliste määrsõnade käändsõnadele omased tunnused	15
2. MATERJAL JA MEETOD	20
3. DISTRIBUTIIVSETE <i>TI</i> -LIITELISTE MÄÄRSÕNADE ANALÜÜS	22
3.1. Distributiivsed <i>ti</i> -liitelised määrsõnad korpuses	22
3.2. Distributiivsete <i>ti</i> -liiteliste määrsõnade alustüved	23
3.3. Distributiivsete <i>ti</i> -liiteliste määrsõnade tuletusaluste sõnaliik	25
3.4. Distributiivsete <i>ti</i> -liiteliste määrsõnade tüvetüübid	27
3.5. Tuletusaluse semantiline kategooria	31
3.6. Distributiivsete <i>ti</i> -liiteliste määrsõnade käändsõnadele omased süntaktilised omadused	33
KOKKUVÕTE	34
KIRJANDUS	37
DISTRIBUTIVE ADVERBS WITH THE SUFFIX <i>-TI</i> IN ESTONIAN. SUMMARY	39
LISA 1. ANALÜÜSITAVAD DISTRIBUTIIVSED <i>TI</i> -LIITELISED MÄÄRSÕNAD EESTI KEELE ÜHENDKORPUS 2021	42
LISA 2. DISTRIBUTIIVSETE <i>TI</i> -LIITELISTE MÄÄRSÕNADE ALUSTÜVED	49

LISA 3. <i>KOND</i>-LITELISTE NIMISÕNADE DISTRIBUTIVSED <i>TI</i>-LITELISED TULETISED	54
--	-----------

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen käesoleva lõputöö ise kirjutanud ning toonud korrektselt välja teiste autorite panuse. Töö on kirjutatud lähtudes Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

SISSEJUHATUS

Eesti keeles leidub distributiivse tähendusega määrsõnu, mida moodustatakse eri tuletusliidete abil. Nende liidete hulka kuulub kesksena *ti*-liide. Selle töö fookuses ongi eesti keele määrsõnarühm, mille esmaseks semantiliseks tunnuseks on distributiivne tähendus ja vormiliseks tunnuseks *ti*-liide ning mida esindavad näiteks sõnad *pereti*, *maakonniti* ja *kohati*. Uuritav keelenähtus on seotud nii sõnamoodustuse, morfoloogia, süntaksi kui ka semantikaga.

Traditsiooniliselt on uuritavat sõnarühma peetud eesti grammatikakirjeldustes selgelt määrsõnade alla kuuluvaks, kuid soome keeleteadlane Jussi Ylikoski on täheldanud, et distributiivsetel *ti*-liitelistel määrsõnadel esineb ebatavalisi, käändsõnadele omaseid morfoloogilisi ja süntaktilisi tunnuseid. Ta on tõstatanud küsimuse, kas distributiivi näol võiks tegu olla eesti keele kääbuskäändega. (Ylikoski 2019) Eesti keeles on mõneti sarnane juhtum käändevormi ja määrsõna piirialale kuuluv viisiütlev kääne ehk instruktiiv, mida on eri aegade grammatikakirjeldustes tõlgendatud nii käändena kui ka leksikaliseerunud vorme sisaldava määrsõnakategooriana. (Erelt jt 1995: 195; Ross 1988: 106)

Selles töös lähtutakse senisest eesti traditsioonist ning nimetatakse uuritavat sõnarühma määrsõnadeks, mille moodustuses esineb variatiivsust: tuletusel on võimalik aluseks võtta nii käändsõna ainsuse omastava kui ka mitmusetüvi, kui see on konkreetsel käändsõnal olemas. Seega on vastavalt võimalikud nt vormid *inimeseti* ja *inimesiti*. Neist viimane on kirjakeeles eelistatum. Tähtis on ka tähele panna, et uuritavat sõnarühma iseloomustatakse küll distributiivsuse kaudu, kuid samas on senistes käsitlustes ja liigitustes selle rühma alla vormilähteselt paigutatud ka ajalist korduvust või järgnevust väljendavad *ti*-liitelised määrsõnad, näiteks *hommikuti*, *esmaspäeviti* ja *suviti*. Ka need sõnad kuuluvad selle

töö uurimisvaldkonda. Piir jaotumise ja ajalise korduvuse vahel ei ole selge ning praeguse käsitluse järgi on ajaline korduvus jaotumise alltüüp, mis esineb ajamäärsõnadel.

Töö eesmärk on määratleda distributiivne *ti*-liiteline määrsõnarühm nüüdisaegses keeleteaduses esinevate vormide kaudu, välja selgitada tuletusel eelistatum sõnatüvi ja uuritava sõnarühmal esinevad võimalikud käändsõnadele omased süntaktilised tunnused. Varem on seda sõnarühma kirjeldatud üldisemates määrsõnu või eesti keele sõnamoodustust puudutavates käsitlustes, ent põhjalikud, vaid distributiivseid *ti*-liitelisi määrsõnu käsitlevad uurimused puuduvad.

Eesmärgi täitmiseks otsin töös vastust järgmistele uurimisküsimustele.

1. Millised on eesti keele ühendkorpuses 2021 (ÜK 2021) esinevad distributiivsed *ti*-liitelised määrsõnad?
2. Kuidas toimub distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade moodustus?
3. Millistele tüvedele *ti*-liide liitub?
4. Millised on *ti*-liiteliste tuletiste alussõnade semantilised kategooriad?
5. Millised on *ti*-liiteliste tuletiste rööpkujud ning kui palju neid esineb?
6. Kas ja kui palju esineb selles tuletisrühmas määrsõnadele ebaloomulikke tunnuseid ning millised need tunnused on?

Uurimismaterjal pärineb eesti keele ühendkorpusest 2021 (ÜK 2021), mida on analüüsitud korpuspäringusüsteemi Sketch Engine'i vahenditega. Seega põhineb töö korpusanalüüsil, mille käigus uuritakse sõnade moodustusviisi, vormide varieeruvust, esinemissagedust, semantilist tüüpi ja süntaktilist seotust. Tegu on keele sünkroonse uuringuga ning seepärast ei käsitleta siinses töös uuritava *ti*-tuletusliite ajaloolist kujunemist.

Bakalaureusetöö koosneb sissejuhatusest, kolmest peatükist ja kokkuvõttest. Esimeses peatükis kirjeldatakse määrsõna kui sõnaliiki ning uuritavat sõnarühma eesti keele tuletussüsteemis, antakse ülevaade distributiivsest moodustustähendusest, *ti*-liitest ja Jussi

Ylikoski uurimusest (2019). Teises peatükis kirjeldatakse materjali ja uurimismeetodit. Kolmas peatükk sisaldab materjali analüüsi ning selle põhjal tehtud järeldusi.

1. TEOREETILINE TAUST

Selles peatükis antakse ülevaade uuritavast sõnarühmast. Täpsemalt käsitletakse määrsõna kui sõnaliiki, eesti keele määrsõnamoodustust, *ti*-liidet, distributiivset moodustustähendust ning uuritava sõnarühma ebatavalisi süntaktilisi omadusi, mis lähendab sellesse kuuluvaid sõnu käändsõnadele.

1.1. Eesti keele määrsõna

Määrsõnad ehk adverbid on sõnaliik, mida iseloomustab morfoloogiline muutumatus, semantiline täistähenduslikkus ja süntaktiline iseseisvus. Määrsõnade muutumatus tähendab, et neil puudub seos morfoloogiliste kategooriatega ehk sõna esineb vaid ühel kindlal kujul. Täistähenduslikkus eeldab, et sõnal on kindel leksikaalsemantiline sisu ning selle mõistmiseks ei ole tingimata tarvis konteksti abi. Süntaktiline iseseisvus tähendab, et sõna saab olla üksi lauseliikme rollis, mis määrsõnade puhul tähendab esinemist lauses adverbiaali ehk määrusena. Seega on tegu ka lause põhistruktuuri kuuluvate sõnadega. Määrsõnarühma iseloomustavad teiste sõnaliikidega võrreldes ebaselgemad piirid, üheks selle põhjuseks on näiteks vormide kivinemine (leksikaliseerumine), mille kaudu tekib juurde uusi määrsõnu. Leksikaliseerumine on aga pikem protsess, mille vältel võib sõna erinevalt liigitada ja analüüsida. (Brinton, Traugott 2005: 50; Erelt jt 1995: 15–23; Erelt 2017a: 57–59; Kasik 2015: 381) Just see põhjustabki määrsõnade ja käändsõnade piiriala hägusust. Sellise ebaselguse näiteks on ka siinses töös uuritavad distributiivsed *ti*-liitelised määrsõnad, millel on valdavalt määrsõna morfosüntaktilised tunnused, kuid puhuti võib esineda ka käändsõna tunnuseid. Siiski pole sel juhul tegu leksikaliseerumisel toimunud vormi kivinemisega, vaid

ebaselgust tekitab uuritavale sõnarühmale liikmete vormiline ümbertõlgendamine, neile süntaktiliste omaduste lisandumine.

Määrsõnad vastavad lauses erinevatele küsimustele, sest ka nende leksikaalne tähendus on väga erinev – need sõnad väljendavad tavaliselt kohta, aega, viisi, seisundit, hulka ja määra. Nende leksikaalsete tähenduste põhjal eristatakse „Eesti keele grammatikas“ nelja suuremat adverbiliiki: lokaaladverbid ehk kohamäärsõnad, temporaaladverbid ehk ajamäärsõnad, viisi- ja seisundimäärsõnad ja kvantiteediadverbid ehk hulgamäärsõnad, mis märgivad hulka ja määra. (Erelt jt 1995: 23–24)

1.2. Eesti keele määrsõnamoodustus

Määrsõnad jagunevad ehituselt lihtmäärsõnadeks (*täna, üle, otse*) (Kasik 2015: 392) ja kompleksmäärsõnadeks, mis omakorda jagunevad liitmäärsõnadeks (*üleliia, mispära*) ja tuletisteks (*halvasti, liialt*) (Kasik 2015: 381). Lihtmäärsõnu esineb eesti keeles vähe ning keeleajalooliselt on ka neist suure osa puhul tegu kunagiste käändsõnavormidega, mis tänapäevakeeles on muutunud läbipaistmatuks – see tähendab, et neid ei ole võimalik enam morfoloogiliselt osadeks analüüsida. (Kasik 2015: 392)

Määrsõnamoodustus puudutab just kompleksmäärsõnu, mis moodustavad määrsõnade rühmast ka enamuse. Kompleksmäärsõna on moodustatud tuletuse või liitmise teel või käände- ja verbivormide ning fraaside leksikaliseerumise kaudu. (Kasik 2015: 381) Ka kõik *ti*-liitelised määrsõnad kuuluvad praeguse käsitluse järgi sellesse allrühma ning on saanud tuletuse abil. Tuletuse teel määrsõna saamine tähendab, et moodustuv tuletis koosneb alussõnast (tuletusalus) ning sellele liidetavast tuletusliitest. Kui aga lähtuda Ylikoski (2019) määratlusest, võiks distributiivseid *ti*-liitelisi sõnu käsitleda käändelõpuga nimisõnadena.

Alussõnaks, millest kõige sagedamini määrsõnu tuletatakse, on omadussõna, kuid selleks võivad olla ka teised sõnaliigid. Eesti keeles on määrsõnaliiteid vähem kui verbi- ja

käändsõnaliiteid. Kõige produktiivsem on *lt*-liide, sellele järgnevad piiratud produktiivsusega *sti*-, *mini*-, *misi*- ja *ti*-liide, kuid suurem osa määrsõnaliidetest on ebaproductiivsed. Määrsõnade tuletus jaguneb liidete põhjal tuletustüüpideks. (Kasik 2015: 392–393)

1.3. *ti*-liitelised määrsõnad

ti-liite ajalooline kuju on olnud *-ttain** ja *-ttäin**, mis on moodustunud abessiivi käändelõpule *-tta(k)**, *-ttä(k)** instruktiivi tunnuse *-in** liitumisel. Sellisena on see säilinud soome keeles tänapäevalgi (*ajottain*, *pitkittäin*). (Villup 1969: 79)

ti-liiteliste määrsõnade tuletusaluseks on nimisõnad (*pereti*) ning vähem määrsõnad (*otseti*), asesõnad (*mitmeti*), omadussõnad (*kõrguti*) ja arvsõnad (*kaheti*). Lisaks nimetatud sõnaliikidele võib *ti*-liide liituda deskriptiivsetele tüvedele (*mürtsti*, *põmdi*) ning teistele kinnistüvedele (*võõriti*), mille puhul ei ole tegu lekseemidega – see tähendab, et need ei esine eraldi tüvena, vaid alati koos liidetega. Mainitud deskriptiivsete määrsõnade tuletamisel on erinevuseks võrreldes teiste *ti*-liiteliste tuletistega tuletusliite varieerumine: helilise hääliku järel liitub tuletusalusele *-di* (*põm-di*, *viu-di*), mitte *-ti* (*mürts-ti*). (Erelt jt 1995: 604; Kasik 2009: 181–185; Kasik 2015: 398–399; Villup 1969: 78)

Alussõna tüvekujude hulk, millele *ti*-liide liituda võib, on üsna lai, täpsemalt on neid neli:

1. **Mitmusetüvi.** Sõnatuletusel liitub *ti*-liide eelistatult mitmusetüvele (*ö/i/ti*), kui viimane sõnal esineb, kuid see ei tähenda, et tegu oleks levinuima moodustusviisiga (Kasik 2009: 184; Villup 1969: 78). Järjekindlat mitmusetüve kasutust esineb vaid *kond*-liiteliste alussõnade puhul (*perekonniti*, *ringkonniti*) (Kasik 2009: 185). Mitmusetüve on tuletamisel võimalik kasutada vaid juhul, kui tüvi ei lõppe diftongiga; kui nii aga on, kasutatakse tuletusel ainsuse genitiivi tüve (Mäearu 2008: 119).

2. **Ainsuse genitiivi tüvi.** Teiseks tavapäraseks moodustusviisiks on *-ti* liitumine ainsuse genitiivile (*liigi-ti*). See mall on valdav eriti just uuemate tuletiste seas ning esineb tihti neil tuletistel, mida tegelikult on võimalik moodustada ka mitmusetüve põhjal. See tähendab, et ühest ja samast alussõnast tuletamisel on võimalikud nii mitmusetüvel kui ka ainsuse genitiivil põhinevad vormid (*inimesiti/inimeseti*). Kirjakeeles pole selline variatiivsus rangelt reeglustatud. (Kasik 2009: 184) Normitud on aastaegade nimetustest moodustatavaid tuletisi (*kevaditi*) (Mäearu 2008: 120), kuid praeguseks on sellisest normingust loobunud (Sõnaveeb 1; 2; 3). Ei ole uuritud, kas paralleelvariantidel võib esineda ka erinevat tähendust.
3. **Kinnistüvi.** Kolmanda variandina esineb ka kinnistüvesid (*hilju/ti, aini/ti, esi/ti, õie/ti, nuri/ti, võõri/ti*), mis tähendab, et selliseid tuletustüvesid ilma *ti*-liiteta keeles ei eksisteeri ning seejuures on tüvi sõnaliigiliselt tihti määramatu (Erelt jt 1995: 605; Kasik 2009: 185). Ka onomatopoeetilis-deskriptiivsed tüved (*nõksti, lipsti, siuhti*) (Villup 1969: 78) võiks liigitada selle tüverühma alla. Viimased moodustavad ka enamuse kinnistüvede rühmast.
4. Üsna haruldastena on adjektiivitüvelistes tuletistes võimalikud ka **tavapäratud vokaalid *ti*-liite ees** (*suuruti, kõrguti, kõveriti*) (Kasik 2009: 184–185; Villup 1969: 78). Siia võiks lisada ka aastaegade nimetustest *suvi* ja *kevad* tuletatud vormid *suviti* ja *kevaditi*, kuna mõlema sõna tuletusalusel puudub mitmusetüvi.
5. Distributiivsetel *ti*-liitelistel määrsõnadel võib esineda ka ***de*-mitmuse tüve** (*kohvikuteti*) (Ylikoski 2019: 99–101).

Reet Kasiku (2009: 184–185) järgi võib *ti*-liiteliste tuletiste tuletustüvi olla ühe- kuni kolmesilbiline. Sellega on ilmselt silmas peetud oma- ja laensõnu, sest enam kui kolmesilbilisi sõnu, mis semantiliselt oleksid sobilikud *ti*-liiteliste tuletiste moodustamiseks, on eesti keeles vähe. Ometi võib vastunäiteks tuua eesti keele omasõna *inimene*, mis on neljasilbiline ning tuletustüveks tuletisele *inimesiti* või *inimeseti*. Ajalooliselt on küll tegu *ne*-liitelise tuletisega, kuid sünkroonsel lähenemisel ei saa seda sõna tuletiseks lugeda. Jussi Ylikoski (2019: 98) on välja toonud, et *-ti* võib liituda ka võõrsõnadele, moodustades niiviisi

distributiivse tähendusega tuletisi (*sessiooniti, objektiti*), nende hulgas on aga ka rohkem kui kolmesilbilisi tuletustüvesid (*organisatsiooniti, konfessiooniti*). Samuti on öeldud, et onomatopoeetilis-deskriptiivsete *ti*-liiteliste tuletiste tüvi on ühesilbiline (Kasik 2009: 181), kuid siiski esineb ka erandeid (*karmauhti, karsumdi*).

Komplekssõnade (kaasa arvatud *ti*-liiteliste määrsõnade) tähendust määratletakse kolme astmeti, milleks on kategoriaalne tähendus, moodustustähendus ja leksikaalne tähendus (Kasik 2015: 34). Tuletustüübi poolest jagunevad *ti*-liitelised tuletised aga viisi- ja suhtetuletuse vahel. Viisituletuse kaudu on saadud deskriptiivsed *ti*-liitelised määrsõnad (*sopsti, sumdi*), mis kuuluvad moodustustähenduslikult viisimäärsõnade hulka. Kõik ülejäänud *ti*-liitelised määrsõnad on saadud suhtetuletuse kaudu ning on moodustustähenduslikult seega suhtemäärsõnad. (Kasik 2009: 172–185) Siiski on vahel moodustustähenduslikus liigituses viisimäärsõnade ja suhtemäärsõnade kõrval eraldi rühmana välja toodud ka distributiivsus. Sel juhul esinevad selles rühmas distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade kõrval ka *kesi*-liitelised distributiivsed määrsõnad. (Kasik 2015: 387–388)

ti-liiteline tuletisrühm on paljude tähendusfunktsioonidega, väljendades viisi (*ainiti, kõmdi*), asendit (*kõrvuti*), määra (*kümneti*), suhet (*pikuti*), kohta (*kohati, linnati*), aega või perioodilisust (*hommikuti*), rõhutust (*ometi, liiati*), korduvust (*suviti*) või distributiivsust (*keeleti*). Peale nende kannavad need tuletised alati ka mitmuslikku tähendust ning tuletise tähendus on tugevalt mõjutatud tuletusaluseks oleva sõna tähendusest. Siiski moodustavad distributiivse tähendusega *ti*-tuletised suurema osa iseseisva tähendusega *ti*-liitelistest tuletistest. (Erelt jt 1995: 604; Kasik 2009: 183; Kasik 2015: 398–399; Villup 1969: 79–80) Nimetatud tähendusfunktsioonid ei ole üksteist välistavad, vaid võivad esineda sõnal ka korraga, näiteks kätkeb sõna *hommikuti* endas nii ajalist korduvust, mitmuslikkust kui ka distributiivset tähendust. Samas võivad ühe ja sama sõna tähendusfunktsioonid kontekstivi erineda.

1.4. Määrsõnatuletiste distributiivne tähendus

Määrsõnade puhul tähendab distributiivsus tähistatava jagunemist hulkadeks või tähistatava ajalist korduvust. Distributiivsust võivad kanda nii sündmuse osalised (*kolmekesi, paljukesi*) kui ka asjaolud – aeg (*reedeti*), koht (*piirkonniti*), määr (*tonniti, iiliti*). Eesti keeles kannavad distributiivset tähendust määrsõnaliited **-ti** ja **-kesi**. (Kasik 2015: 387–388) Kui *kesi*-liide kannab ainult distributiivset moodustustähendust, siis *ti*-liitel on distributiivse tähenduse kõrval teisigi moodustustähendusi, milleks on asenditähendus (*põigiti, otseti*) ja imitatiivne viisitähendus (*mürtsti, niuhti, plõksti*) (Kasik 2015: 399), millele selles töös ei keskenduta.

ti-liitelise distributiivse määrsõnatuletise alussõnadeks on nimisõna (*keeli-ti*), arvsõna (*sajuti*) ja asesõna (*mitmeti*) (Kasik 2015: 388). Üheks erandiks on seejuures tuletis *öösiti*, mille tuletusaluseks on peetud tüve *ööse-* ning mida omakorda on peetud nii määrsõnatüveks kui ka tüve *öö-* allomorfiks (Ylikoski 2019: 113). Samas võiks alussõnaks olla ka määrsõna *öösi*. Alussõna kategooriaalsest tähendusest on mõjutatud ka tuletise tähendus – nii võib distributiivsus ajasõnade puhul väljenduda nii ajalise kordumise (*suviti, hommikuti*) kui ka ajalise jagunemise kaudu (*aastati, päeviti*) (Kasik 2015: 388). Pole öeldud, millel selline jaotus põhineb, kuid tundub, et see on mõjutatud sellest, kuidas kõneleja vormi tähendust tajub ehk kas kõneleja tajub sõnal distributiivset ehk siinkohal jaotavat tähendust või ajalise kordumise tähendust, mida võiks küsimustada küsimusega *millal?*. Siinjuures on tähtis silmas pidada, et sama sõna võib kontekstis kanda ka eri tähendust. Selle seletuse näiteks võiks tuua sõna *suviti*, mis oleks tavaliselt samatähenduslik vormiga *suvedel* – sel puhul on tegemist ajalise kordumisega. Samas võib esineda ka kontekste, milles sõna *suviti* oleks tähenduselt võrdne fraasidega *suvede võrdluses, suvede lõikes* – sel juhul oleks tegemist ajalise jagunemisega. Kõrvale võib tuua sõna *aastati*, millel erinevalt sõnast *suviti* on valdav, ja võibolla ainuvõimalik, ajalise jagunemise tähendus ehk sarnane tähendus fraasidega *aastate võrdluses, aastate lõikes*. Siinjuures ei saa aga öelda, et *aastati* oleks samatähenduslik vormiga *aastatel*, nagu on näha sõna *suviti* puhul. Seega on distributiivsetel *ti*-liitelistel

ajasõnadel võimalikud erinevad ajatähendused: üheks on ajaline korduvus, teiseks ajaline jagunemine.

Kohta, määra ja asja tähistavatest alussõnadest saadud tuletised väljendavad tähistatava jagunemist või esinemist hulkade kaupa (*piirkonniti, paariti, keeliti*) (Kasik 2015: 388) – see on distributiivsuse põhiline tähendus. Ka Jussi Ylikoski on artiklis „The distributive dwarf case in Estonian“ (2019: 91–92) rõhutanud, et just ajaline ja ruumiline jaotumine on *ti*-liiteliste distributiivsete määrsõnade levinuimad funktsioonid. Lisaks märgib ta, et distributiivsed *ti*-liitelised määrsõnad esinevad tihti koos verbiga *erinema*.

Reet Kasik (2015: 388) on mõnede distributiivsete *ti*-liiteliste sõnade puhul välja toonud juhuslikkuse, hetkelisuse ja vähendava leksikaalse tähenduse, näideteks *ajuti, kohati, paiguti, jupiti, hetkiti, mõneti*, ja nimetanud leksikaliseerunud ajatähenduslikku sõna *esiti* ning viisitähenduslikku sõna *teisiti* – niisiis puudub kahel viimati nimetatud sõnal tänapäeval distributiivne tähendus. Ka selle lõigu esimeses loendis nimetatud näidete puhul võib esineda leksikaliseerunud kasutust olenevalt sellest, kuivõrd peetakse silmas alussõna algset tähendust ja kuivõrd on algne tähendus seotud kontekstiga, milles tuletist kasutatakse (tekstituletis).

kesi-liitelistel määrsõnadel (*kolmekesi, saja kahekümne viiekesi*) väljendub distributiivsus sündmusosaliste hulga kaudu, täpsustades nii sündmusviisi ehk seda, kuidas ja milliste osalistega sündmus aset leiab. Tuletiste alussõnaks on arvsõnad (*kolmekesi*) ja hulgasõnad (*paljukesi*). Tegu on potentsiaalselt produktiivse tuletisrühmaga, kuid uute tuletiste loomist piirab sobilike alussõnade puudumine. (Kasik 2015: 388) See tähendab, et uute tuletiste moodustamisele seab piiri sõnavara – kuna *kesi*-liide liitub hulga- ja arvsõnadele, on paratamatu ka sõnaliigilt tuletusaluseks sobilike sõnade vähesus, sest nimetatud sõnaliigid on sõnatüvede arvu poolest küllaltki väikesed.

Niisiis erinevad distributiivsed *ti*- ja *kesi*-liide teineteisest väljendatava poolest: *-ti* väljendab sündmuse osaliste või asjaolude (aeg, koht, hulk) jagunemist hulkadeks või ajalist

kordumist, *-kesi* aga kitsamalt sündmuse osaliste hulka. Seega on erinevad ka tuletusaluste sõnaliigid: *ti*-liitel on selleks nimi-, arv- ja asesõnad, *kesi*-liitel aga arv- ja hulgasõnad.

1.5. Distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade käändsõnadele omased tunnused

Järgnevas osas antakse ülevaade distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade tunnustest, mis tavapäraselt on iseloomulikud käändsõnadele. Esimesena juhtis sellisele määrsõnade jaoks ebaloomulikule süntaktilisele käitumisele tähelepanu Jussi Ylikoski (2019). Nendest ebaloomulikest tunnustest lähtuvalt on ta teinud ettepaneku määratleda distributiivsete *ti*-liiteliste sõnade rühm kääbuskäändena hoopis käände paradigmasse kuuluvana (Ylikoski 2019: 130). Süntaktilised tunnused, mis lähendavad distributiivseid *ti*-liitelisi määrsõnu käändsõnadele, on seostumine relatiivlause, omastavalise täiendi, omadussõnalise täiendi ja asesõnalise määratlejaga (Ylikoski 2019: 102–107).

Relatiivlused on kõrvallused, mis algavad sidendiga, milleks võib olla siduv asesõna ehk relatiivpronoomen (*kes, mis, kumb, mispoolest*) või siduv asemäärsõna ehk relatiivadverb (*kus, mil*). Sidend omakorda viitab pealausele, selle fraasile (nimisõnafraas või kvantorifraas) või koha- ja ajamäärsõnale. Need kõik täidavad relatiivlause põhja funktsiooni. Määrsõnad, mis saavad esineda relatiivlause põhjana, on näiteks *kõikjal* ning *nüüd*. (Erelt 2014: 72; Erelt 2017b: 738; Ylikoski 2019: 102) Nimetatute kõrval võivad aga ka distributiivsed *ti*-liitelised sõnad esineda pealause relatiivlause põhjana (1–4) (Ylikoski 2019: 102–107). Samas on siinjuures tähtis, et nimisõnadest tuletatava määrsõnarühmana ei klassifitseeru nad tervikrühmana ei pealauseks, nimisõna- ja kvantorifraasideks ega koha- ja ajamäärsõnadeks. Distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade hulgas küll esineb ajamäärsõnu (*hommikuti*) ja kohamäärsõnu (*maakonniti*), mis sobituksid senise käsitlusega, kuid nendele lisaks on ka tuletisi, nagu *perekonniti* ja *inimeseti*, mis ei ole koha- ega ajatähenduslikud.

- (1) Raadiosaadet teeme *meeskonniti, mida* on 3–4, seega igaüks saab saate tegemises osaleda oma tiimi koosseisus umbes kord kuus. (Ylikoski 2019: 104)
- (2) Kobarpeavalud esinevad *periooditi, mis* võivad kesta 4-8 nädalat. (Ylikoski 2019: 104)
- (3) Aga *suviti, mis* on ühtlasi ka minu lemmikaastaag, käin Ridali Lennuklubis lendamas (asub Võru külje all). (Ylikoski 2019: 103)
- (4) NSVLi ajal praeguse EV territooriumile tulnud isikud asusid siin elama *kogukonniti, kus* põhiliselt kujundas elukeskkonda nõukogulik mentaliteet, vene keel ja kultuur ning vähene või olematu side kohaliku eesti ühiskonnaga. (Ylikoski 2019: 106)

Distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade puhul leidub ka mõlemat relatiivlause tüüpi: piiritlevaid lauseid, mis piiravad põhja tähenduslikku mahtu, ja täpsustavaid lauseid, mis kirjeldavad põhja ja annavad selle kohta lisateavet. Relatiivlause, mille põhjaks on distributiivne *ti*-liiteline määrsõna, esineb sidendina kas siduv asesõna *mis* koos käändeliste vormidega – näited (1), (2) ja (3) – või siduv määrsõna *kus*, näide (4). Teistsuguste sidendite kasutust pole seni täheldatud. Kirjeldatu alusel on Jussi Ylikoski leidnud, et distributiivseid *ti*-liitelisi määrsõnu laiendavad relatiivlused täpselt samamoodi nagu tavalisi nimisõnugi. Senistes käsitlustes märgitud aja- ja kohamäärsõnade ning distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade erinevus on selles, et erinevalt esimestest saab viimasena mainitud piiramatult moodustada kõigist eesti keele nimisõnadest. (Ylikoski 2019: 106–107; Erelt 2017b: 740)

Omastavaline täiend on omastavas käändes eestäiend, mis laiendab nimisõna ning kuulub nimisõnafraasi koosseisu. Selline täiend on omane vaid nimisõnadele ning seega peaks see puuduma määrsõnadel, kuid erinevalt teistest määrsõnadest esineb see siiski distributiivsetel *ti*-liitelistel määrsõnadel (5–9). Omastavalise täiendiga nimisõnafraas väljendab üldiselt kuuluvussuhet, mis jaguneb omakorda veel valdaja-, autori- või tegija-, koha-, aja-, kvantumi-, otstarbe- ja sõltuvusmääruse väljenduseks. (Pajusalu 2017: 388)

- (5) Mõeldes eelkõige just neile gümnaasistidele, kes valikainena oma õppekavasse majandus- ja ettevõtlusõppe on valinud, hakkavad loengud toimuma ***iga kuu teise nädala teisipäeviti***. (Ylikoski 2019: 107)
- (6) Küll on aga võimalik võrrelda tunnitaskusid ja nende proportsioone ***ametialati ja ametiala pearühmiti***. (Ylikoski 2019: 108)
- (7) Veelgi ettevaatlikum peaks olema reaalpalkade puhul sest ***tarbijate rühmiti*** on tarbimisstruktuurid erinevad ning seega (Ylikoski 2019: 108)
- (8) ***Suvekuude pühapäevahommikuti*** saavad lapsed Löwenruh pargis lustida. (Ylikoski 2019: 109)
- (9) Komisjon märkis, et liidus kehtivad üheaegselt ***liikmesriigiti*** või ***nende rühmiti*** erinevad kaubandustingimused, ning selle tagajärejel (Ylikoski 2019: 110)

Just aega väljendavad omastavalised täiendid tunduvad olevat kõige tavapärasemad koos distributiivse *ti*-liitelise määrsõnaga fraasi moodustades. Ilmselt on seda tüüpi fraasidest kõige levinumad need, milles distributiivsele *ti*-liitelisele ajasõnale eelneb mõni nädalapäeva nimetus omastavas käändes (*esmaspäeva hommikuti*), kuid enamasti kirjutatakse sellised fraasid siiski kokku (8) (Ylikoski 2019: 107). Näidetest (5–9) on näha, et omastavaline täiend esineb nii ainsuses (5–6) kui ka mitmuses (7–9), see võib olla mitmesõnaline (5) ning täiendina esinevad nii nimisõnad (5–8) kui ka asesõnad (9).

Omastavaline täiend on siiski laiendiks vaid nimisõnadele, mitte määrsõnadele, mille hulka on seni loetud ka distributiivsed *ti*-liitelised määrsõnad, mida võivad mõnikord laiendada omastavalised täiendid.

Omadussõnaline täiend on laiend, mis kirjeldab oma põhja. Täiendiks võivad olla omadussõna, omadussõnastunud tegijanimi, järgarvsõna, oleviku kesksõna, mineviku kesksõna, *mata*-vorm, *da*-infinitiiv, nimisõnavorm, kaassõnafraas ja määrsõna. (Pajusalu 2017: 385) Jussi Ylikoski uurimuses (2019: 112–114) on neist esindatud kolm tüüpi: *tud*-kesksõna (10–12) ja *nud*-kesksõna (13) ning omadussõna (14). Omadussõnaline täiend laiendab nimisõnu, mitte määrsõnu, mis tekitab vastuolu senise käsitluse ja realselt keeles

esinevate vormide vahel, sest esineb näiteid, kus fraasi põhjana toimib distributiivne *ti*-liiteline määrsõna (10–14).

- (10) Sest *teatud periooditi* see neelab mehe, töö siis. (Ylikoski 2019: 112)
- (11) Kui vaadata töötajate suhtearve ehitussektoris *loetletud valdkonniti*, siis võib väita, et (Ylikoski 2019: 113)
- (12) Teise võimalusena võivad eksperdid üles näidata oma huvi *allpool nimetatud valdkonniti*. (Ylikoski 2019: 113)
- (13) *Möödunud öiti* kuni 10 kraadini ulatuw külrm on kaanetanud Emajõe terwes pikkuses. (Ylikoski 2019: 113)
- (14) Siia maani on olnud alati patendi taotlemiseks, kas siis taotletakse siseriiklikku patendikatset või nn täna olemasolevat Euroopa patenti, millel on omakorda piirangud *erinevate riigiti* jne, jne, väga keerukas süsteem. (Ylikoski 2019: 114)

Distributiivsetel *ti*-liitelistel sõnadel võivad täiendina esineda ka **asesõnalised määretlejad**, mida on nende puhul kolm: *iga* (15), *oma* (16) ja *mingi* (17–18). Asesõnalised määretlejad väljendavad oma põhja ja ülejäänud konteksti suhet ning esinevad nimisõna fraasis. (Pajusalu 2017: 382; Ylikoski 2019: 116) Näidete 17 ja 18 puhul tekib siiski kahtlus, kas *mingi* käitub neis täiendina või on tegu kõnekeelelähedaste partiklistunud kasutusjuhtumitega.

- (15) *Iga hommikuti* kontrollin hobuste tervislikku seisundit, kuna avastasin teisipäeva hommikul ühel hobusel kabjaliigese paistetuse. (Ylikoski 2019: 116)
- (16) Aga maailmameri on juba nii erinev *oma piirkonniti*. (Ylikoski 2019: 117)
- (17) *Mingi hommikuti* on tiba paha olla kui üles ärkan, nagu sees keerab või nii. (Ylikoski 2019: 117)
- (18) Eelmise aasta suvel tulid need juba otsa ette ja kulmude vahele ning lõpuks ka lõuale. Ja kogu see süsteem käib *mingi periooditi*. Kord on otsaesine hullem ning siis on jälle lõug täiesti pekkis. (Ylikoski 2019: 118)

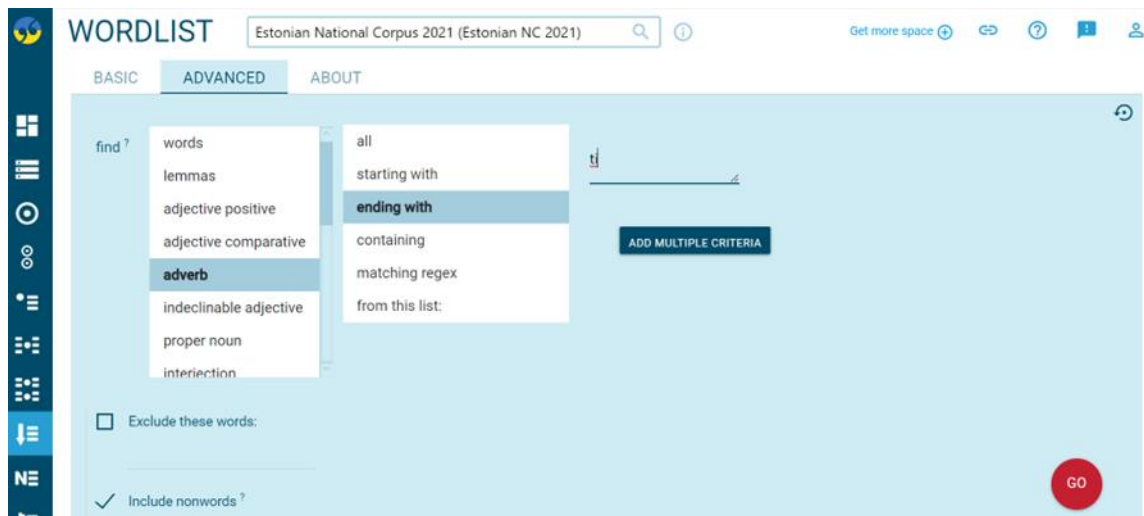
Asesõnade ja omadussõnade piirimaile jääb sõna *eri*, mis samuti moodustab distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnadega fraase (19) (Ylikoski 2019: 119).

(19) On teada, et edukus *eri kooliastmeti* ja hilisemas elus pole omavahelises korrelatsioonis. (Ylikoski 2019: 119)

2. MATERJAL JA MEETOD

Selles peatükis kirjeldatakse töö materjali ning antakse ülevaade analüüsiprotsessist.

Töös analüüsitav materjal pärineb eesti keele ühendkorpusest 2021 (ÜK 2021). Päring tehti korpuspäringusüsteemi Sketch Engine kaudu otsides määrsõnu, mis lõppeksid *ti*-ga. Korpuspäringule kuvati funktsiooni *wordlist* kaudu 1000 vastet, mis olid järjestatud sageduse põhjal enim esinevast vormist vähima sagedusega vormideni. Korpuse seatud piirang (1000 vastet) tingis selle, et ei olnud võimalik kätte saada kõiki *ti*-ga lõppevaid määrsõnu.

Joonis 1. Materjaliotsing korpuspäringusüsteemi Sketch Engine kaudu.

Analüüsi käigus eraldati 1000 vaste seast distributiivsed *ti*-liitelised määrsõnad, mida oli kokku 259. Sellest hulgast jäeti välja tugevamalt leksikaliseerunud vormid, näiteks *alati*.

Analüüsitavate sõnade sagedus ulatub 14 esinemiskorrast kuni 52 133 korrani. Siiski on materjali hulgas ka 14-st väiksema sagedusega tuletisi, sest mitmed tuletised langesid kujult kokku mõne teise sõnavormi või nimega. Näiteks sõna *kuuti* all olid esindatud nii alussõnast *kuu* tuletatud distributiivsed määrsõnad kui ka sõna *kuut* osastava ja lühike sisseütleva vormid. Selliste sõnade läbivaatamisel võis distributiivsete vormide tegelik arv langeda alla 14.

Korpusanalüüsiga leitud 259 distributiivset *ti*-liitelist määrsõna ühtlustati ehk ühe sõna ortograafilised erikujud ning vigased sõnakujud ühendati. Selle käigus saadi 249 distributiivset *ti*-liitelist tuletist, millel määrati Exceli tabelis käsitsi nende sagedus, alussõnad, alussõnade sõnaliik ja tüvetüüp, samuti määrati alustüved, määrsõna semantiline kategooria ning esinenud rööpvormid. Viie tuletise 1371 korpusevaste põhjal uuriti kvalitatiivselt sõnarühmal esinevaid käändsõnadele omaseid süntaktilisi omadusi.

3. DISTRIBUTIIVSETE *TI*-LIITELISTE MÄÄRSÕNADE ANALÜÜS

Selles peatükis analüüsitakse korpuses esinenud distributiivseid *ti*-liitelisi määrsõnu.

3.1. Distributiivsed *ti*-liitelised määrsõnad korpuses

Distributiivseid *ti*-liitelisi määrsõnu esines korpuses kokku **259** erineval kujul (Lisa 1). Siiski ei saa öelda, et distributiivsed vormid moodustavad umbes neljandiku korpuse pakutud *ti*-lõpulistest määrsõnadest, sest märgendus oli kohati vigane: korpuse pakutud vormide hulgas oli nii mineviku umbisikulisi verbivorme (*värgiti, tahiti*), *sti*-liitelisi määrsõnu (*kiiresti, hullusti*) kui ka *ti*-liitelisi nimisõnu (*kaaruti*) ja nimesid (*Neeruti*). Analüüsitavate sõnade hulgast jäeti välja tugevalt leksikaliseerunud vormid (*alati, kohati*), millel on kujunenud omaette tähendused. Eristunud tähenduste kujunemise pärast vajaks iga esinemisjuhtum individuaalset analüüsi, mis ei ole siinse töö eesmärk. Nende seas võib esineda küll distributiivseid kasutusjuhte, kuid nende eraldamine leksikaliseerunud vormidest oleks kujunenud selle töö seisukohalt liiga mahukaks. 259 esinemisjuhus sisalduvad ka ühe sõna erinevad ortograafilised kujud (*õhtuti* ja *õhtuti*), sõnatuletuslikult erinevad kujud (*nädalavahetuseti* ja *nädalavahetusteti*, *suviti* ja *suveti*) ja sidekriipsuga ühendatud rindliitsõnad (*õhtuti-hommikuti*).

Korpuses esinevaid tuletisi, mis on ortograafiliselt ühtlustatud, kuid teevad vahet ühe alussõna erinevatel tuletusviisidel, oli kokku **249**. Selleks liideti ühe sõna ortograafiliselt varieeruvad vormid. Selle tulemusel vähenes erinevate sõnakujude arv kümne võrra.

Ortograafilised variandid ühendati omavahel: *õhtuti* (*õhuti, õhtuti, õhtuti, õhtuti, ohtuti, õhtuti, õhtuti*), *sügiseti* (*sygiseti*), *hommikuti* (*ommikuti*) ja *öösiti* (*oositi*). Lisas 1 näitab sulgudes olev esinemiskordade arv erinevate ortograafiliste kujude summat. Erinevate kujude liitmisel ei muutunud Lisas 1 esitatud nimekirja esinemissagedusel põhinev järjekord. Omaette sõnakujudeks jäeti siiski sidekriipsuga rindliitsõnad. Analüüsi aluseks on niisiis 249 distributiivset *ti*-liiteliste määrsõna.

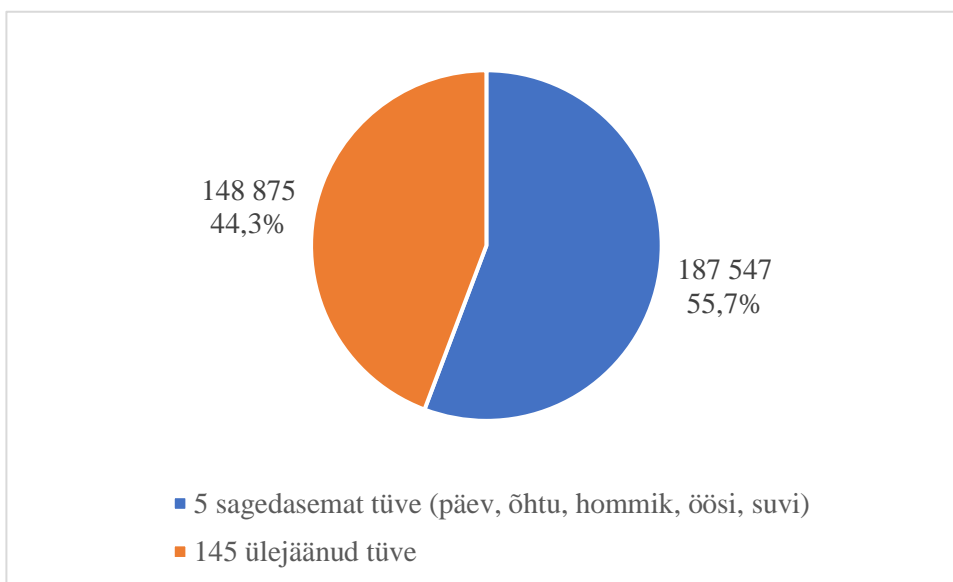
Saadud nimekirja põhjal esines kõige sagedamini sõna *õhtuti* (52 874). Korpusepäringu esitatavate otsinguvastete piiranguks oli praegu 1000 vastet, mis tähendab, et teadmata arv väiksema sagedusega distributiivseid *ti*-liitelisi määrsõnu jäi 1000 piirist allapoole ja seega kättesaamatuks ning ei ole seepärast ka analüüsis kajastatud. Korpusevastete piirangust tulenevalt oli kõige vähemaarvuliste distributiivsete *ti*-liiteliste sõnade esinemissagedus 14. Siiski esineb nimekirjas ka 14st väiksema sagedusega sõnu: kõige väiksema esinemissagedusega oli sõna *nimeti* (1). Need sõnad olid kas mitmetähenduslikud (*kuuti*) või vajasis mingil muul põhjusel kõigi vormide läbi vaatamist (*saateti* – ortograafiaveaga vorm verbist *saadeti*), mille tulemusel kujunes nende esinemissagedus väiksemaks kui 14. Seega on analüüsitavate sõnade sageduse vahemik 1 kuni 52 874.

3.2. Distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade alustüved

Kui erinevaid distributiivseid *ti*-liitelisi sõnu esines kokku 249, siis alussõnu, millele distributiivne *ti*-liide liitub, oli **150** (Lisa 2). Tüvede väiksem arv võrreldes 249 sõnaga on põhjustatud näiteks sellest, et paljud distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade alussõnad on liitsõnad. Nii esineb küll sõnu nagu *liikmesriigiti*, *osariigiti* ja *sihtriigiti*, kuid kõigil nendel sõnadel liitub *ti*-liide sõnale *riik* ning seega on tegu sama tuletusalusega. Siiski on eraldi loetud kõik *kond*-liitelised alussõnad, sest nendel juhtudel ei liitu *ti*-liide tuletusaluse põhilist tähendust kandvale osale, vaid liitele *-kond*, mis ise sellisele liitumisele piirangut ei sea. Suur

vahe tuletusaluste arvu (150) ja sõnade üldarvu vahel (249) näitab, et *ti*-liide on tugevalt seotud kindlate tüvedega. Kaks määrsõnatuletist (*ülenädalati* ja *ülepäeviti*) on loetud vastavalt tüvede *nädal* ja *päev* alla.

Kõige levinumaks tüveks oli *õhtu*, mis esines 19 liitsõnast saadud tuletise ja sidekriipsuga rindliitsõna koosseisus. Sellele järgnesid *hommik* 19 ja *päev* 17 erineva tuletise koosseisus. Sageduselt esines enim *päev*-tüve, mis esines 69 143 tuletises, sageduselt teine oli *õhtu*-tüvi 55 189 esinemisega ning kolmas *hommik*-tüvi 43 084 esinemisega. Kõik viis kõige sagedasemat tüve olid ajatähendusega – lisaks *päev*-, *õhtu*- ja *hommik*-tüvele ka *öösi*- (36 973 esinemist) ja *suvi*-tüvi (15 331 esinemist). Nende tüvede esinemissagedus oli kokku 187 547. Kui seda arvu võrrelda distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade koguarvuga, milleks on 336 422 sõna, selgub, et viis kõige sagedasemat tüve, millest kõik kannavad ajatähendust, moodustavad sõnade koguarvust 55,7% ehk üle poole (Joonis 2).

Joonis 2. Viie kõige sagedasema tüve osakaal võrreldes ülejäänud 145 tüvega.

Selline jaotumine näitab ajatähenduslike tuletiste domineerimist distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade koguhulgas. See ühtib Ylikoski (2019: 91–92) väitega, et just ajaline jaotumine on *ti*-liiteliste distributiivsete määrsõnade üheks levinumaks tähenduseks. Samuti

on kõnekas, et vaid viis ajatähenduslikku tüve on alustüveks rohkem kui pooltes *ti*-tuletistes. Need tuletised kannavad kõik ajalise korduvuse tähendust, mis on distributiivse moodustustähenduse alltähendus. Seega on distributiivsuse põhitähendus ehk jaotumine tuletiste koguhulgas vähemuses.

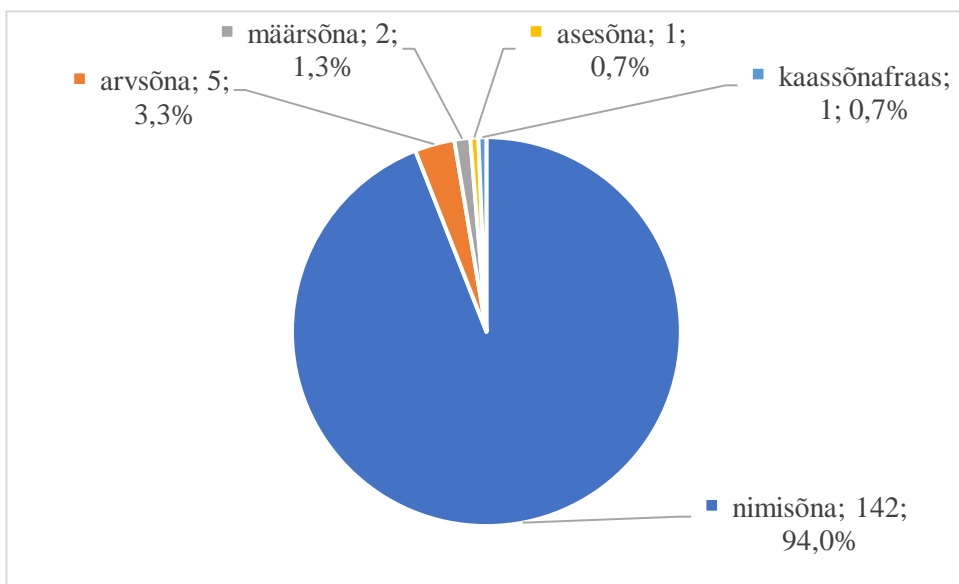
Distributiivse *ti*-liitelise määrsõna tuletusalusena esines korpuses ka 30 erinevat *kond*-liitelist nimisõna (Lisa 3). Kõik tuletised olid tüvemitmuslikud (*perekonniti*, *tegevusvaldkonniti*, *jahipiirkonniti*) ehk korpuses ei leidunud ühtegi ainsuse omastava tüvega distributiivset *ti*-liitelist *kond*-alussõnaga tuletist. See kinnitab Reet Kasiku (2009: 185) väidet, et järjekindlat mitmusetüve kasutust esineb vaid *kond*-liiteliste alussõnade puhul. Kokku esines *kond*-liitelise alussõnaga tuletisi korpuses 12 339. Analüüsitavate distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade arvust (249) moodustavad *kond*-alustüvelised 12% ehk veidi enam kui kümnendiku.

3.3. Distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade tuletusaluste sõnaliik

Analüüsi käigus määrasin kõigi 150 tüve sõnaliigi, et teada saada, milliste sõnaliikide vahel distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade tuletusalused jaotuvad. Analüüsitavate tüvede hulka lisandus üks, sest nimisõnaliste *päev*-tuletiste hulgast tuli eraldada liitsõnaline tuletis *ülepäeviti*, mis sõnaliigilt on määrsõna, samas kui kõik teised *päev*-tuletised on nimisõnad. Seega analüüsitakse selles osas **151 alustüve**.

Tuletusaluseks saavad distributiivsetel *ti*-liitelistel määrsõnadel olla nimisõnad, asesõnad ja arvsõnad – kõigisse nendesse sõnaliikidesse kuuluvaid tuletusaluseid korpuses ka leidis. Varasemast on teada ka üks tuletis *öösiti*, mille tüve sõnaliigis on seni kaheldud, kuid selles töös on see loetud määrsõnaks. Analüüsi käigus tuli välja kaks ebatavalise alusega tuletist: *ülepäeviti*, mille tuletusalus on samuti määrsõna, ja tuletis *ülenädalati*, mille aluseks on kaassõnafraas, kuid mis erineb seejuures määrsõnast vaid ortograafiatraditsiooni tõttu. Seega võivad lisaks *öösi*-tüvele olla tuletusaluseks ka teised (liit)määrsõnad, kui nende

struktuur ja tähendus on sobilikud. Kõige levinum sõnaliik (Joonis 3), millest distributiivseid *ti*-liitelisi määrsõnu on tuletatud, on nimisõna – neid oli materjali hulgas 142, mis moodustab 94% 151 tüvest. Nimisõnadele järgnesid arvsõnad, mida oli viis ehk 3,3%, määrsõnad, mida oli kaks ehk 1,3%, ning oli ka üks asesõna ja üks kaassõnafraas, mõlemad moodustasid 0,7% koguhulgast.

Joonis 3. Distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade alussõnade sõnaliigid (sõnaliik, sagedus, %).

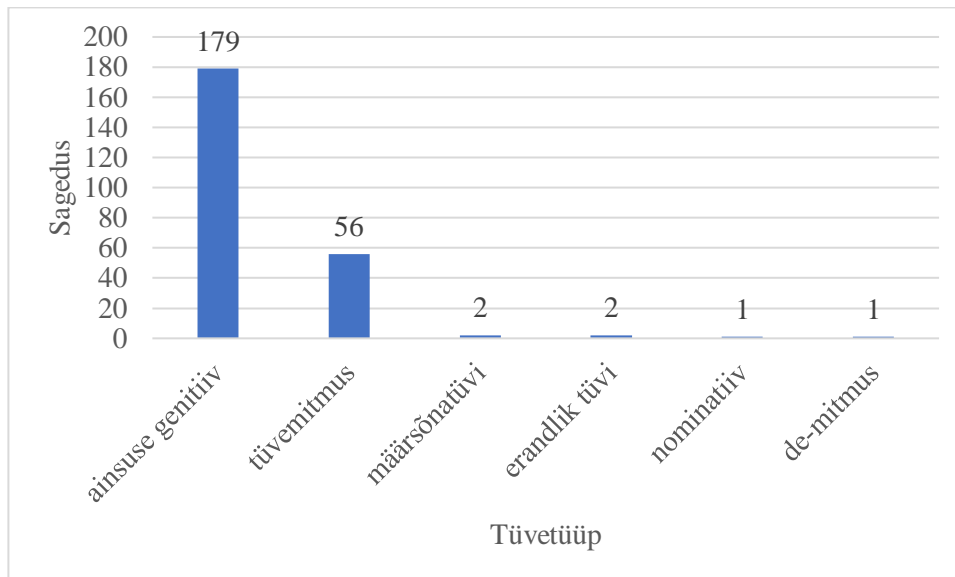
Tuletiste *ülenädalati* ja *ülepäeviti* puhul tuleks tähele panna, et neid on keeruline analüüsida Ylikoski käändekäsitluse vaatepunktist. Tegelikult erinevad nende tuletusalusedki teineteisest: esimesel on selleks *üle nädala*, mis on kaassõnafraas, mitte määrsõna; teisel tuletisel on tuletusaluseks samuti kaassõnafraasi alusel kujunenud liitmäärsõna *ülepäeva*. Neid kahte eristab ortograafiatraditsioon, kuid samas võiksid nad mõlemad olla ka kaassõnafraasid või määrsõnad. Määrsõnalise tõlgenduse korral ei saa neile lisanduvat *ti*-liidet käsitleda võimaliku käändelõpuna, sest käändelõpud liituvad vaid käändsõnadele. Kui võtta neid üksusi käändsõnafraasidena ja püüda neid siiski paigutada käändeteooriasse, jääks ainsaks võimaluseks see, et kaassõna *üle* on vormiseoses distributiivse *ti*-lõpulise käändsõnaga. Paraku ei vasta see tegelikule keelekasutusele ega lähe

kokku nende kahe vormi tegeliku tuletusega. Siiski ei pruugi need kaks määrsõnalise alussõnaga tuletist rääkida ka võimaliku *ti*-käände vastu, kui eraldada ajalise kordumise distributiivsus jaotavast distributiivsusest.

3.4. Distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade tüvetüübid

Alustüve tüübi analüüsimisel võeti aluseks kõik alussõnad (249), kuid nende hulgast eemaldati kaheksa sidekriipsuga rindliitsõna, sest nende osised olid juba esindatud (näiteks *õhtuti-hommikuti* osised esinevad juba kujudena *õhtuti* ja *hommikuti*). Seega on siin analüüsitavaid tüvesid kokku **241**. Kokku oli tuletusel kasutatud kuut erinevat tüvetüüpi: ainsuse genitiivi, tüvemitmust, erandlikku tüvekuju, määrsõnatüve, nominatiivi ja *de*-mitmust. Analüüsitavate sõnade seas esinevate määrsõnatuletiste tüvetüübid on analüüsitud erinevalt: *öös*-tüveliste sõnade tüvetüübiks on määratud määrsõnatüvi, tuletise *ülepäeviti* tüvetüübiks tüvemitmus ja tuletise *ülenädalati* tüvetüübiks ainsuse genitiiv.

Kõige levinum oli tuletusel ainsuse genitiivi tüve kasutamine (Joonis 4), selliseid tuletisi esines 179 ehk 74,3%. Teine suurem tüvetüüp oli tüvemitmus, mida esines 56 tuletise puhul ehk 23,2%. Ainsuse genitiiv ja tüvemitmus moodustasid valdava enamuse tüvetüüpidest ehk 97,5%. Erandlikku tüve ja määrsõnatüve esines kumbagi kaks korda ehk mõlemad moodustavad 0,8% tüvetüüpidest. Erandlik tüvi esines tuletistes *suvi* ja *kevad*, kus tüves esineb küll *i*, kuid *i*-mitmuse tüvi nendel sõnadel siiski puudub. Määrsõnatüvel põhinevad tuletised olid *öösiti* ja *südaöösiti*. Vaid ühe korra esinesid tüvetüübina nominatiiv tuletises *mituti*, ning *de*-mitmus tuletises *nädalavahetusti* – kokku moodustasid nad 0,9% tüvetüüpidest.

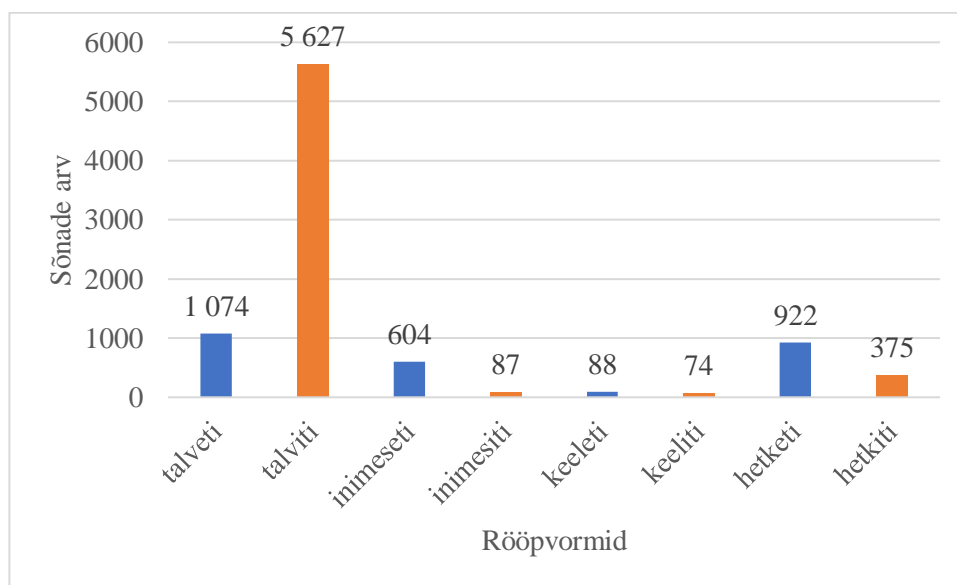
Joonis 4. **Distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade tüvetüübid.**

Analüüsi käigus tuli välja kaheksa paari rööp- ehk paralleelvorme. Nendeks olid:

1. *suveti – suviti*
2. *talveti – talviti*
3. *kevadeti – kevaditi*
4. *inimeseti – inimesiti*
5. *keeleti – keeliti*
6. *hetketi – hetkiti*
7. *mitmeti – mituti*
8. *nädalavahetuseti – nädalavahetusteti*

Paralleelvormideks on need loetud tuletusaluse põhjal: igal paaril on sama juurtüvi, kuid määrsõna tuletamisel on kasutatud erinevas vormis alustüve. Kõikides paarides esineb ainsuse genitiivi tüveline tuletis, kuid teine paralleelvorm on muu tüvega. Paralleelvormide paarid jaotuvad neljaks:

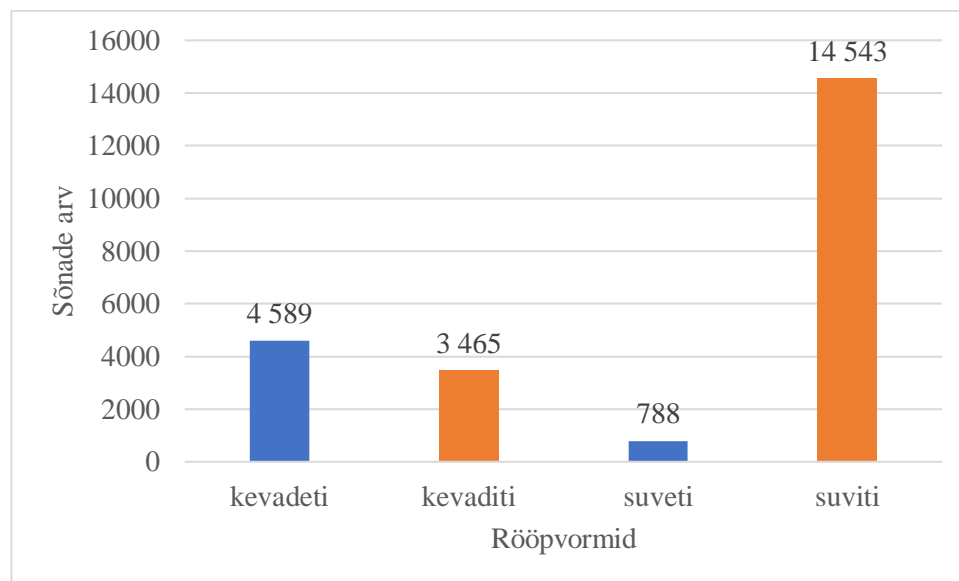
1. **Ainsuse genitiivi tüvi – tüvemitmuse tüvi** (4 paari) (Joonis 5). Nendeks on paarid *talveti* (1 074) – *talviti* (5 627), *inimeseti* (604) – *inimesiti* (87), *keeleti* (88) – *keeliti* (74) ja *hetketi* (922) – *hetkiti* (375). Kõigi, välja arvatud *talveti* – *talviti* paari puhul, on levinumaks ainsuse genitiivi tüveline tuletis. *Talveti* – *talviti* paari erinevuse põhjus võib peituda kirjakeele traditsioonis või varem kehtinud normingus: varem on kirjakeelseks vormiks peetud ainult mitmusetüvelist tuletist, ainsuse genitiivil põhinevat vormi aga argikeelseks (ÕS 2013). Ka teisi nende paaride mitmusetüvelisi tuletisi võib sõnaraamatust leida, kuid nende puhul ei ole ainsuse genitiivi vormi välja toodud ega argikeelseks nimetatud.

Joonis 5. Ainsuse genitiivi ja tüvemitmuse tüve sagedus neljas sõnapaaris.

2. **Ainsuse genitiivi tüvi – de-mitmuse tüvi** (1 paar). Selleks paariks on *nädalavahetuseti* (3 250) – *nädalavahetusteti* (251), millest esimene on enam levinud. Siiski on ka *de*-mitmuse tüveline tuletis üsna suure sagedusega, eriti kui arvestada, et see on ainuke omataoline analüüsitavate sõnade seas.

3. **Ainsuse genitiivi tüvi – ainsuse nominatiivi tüvi** (1 paar). *Mitmeti* (12 137) – *mituti* (19) rööpvormidest on sagedasem *mitmeti*, mille ainsuse genitiivi tüvi ongi üks tavalisemaid distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade tuletustüve tüüpe. Siinkohal on oluline, et tuletise *mituti* harva esinemise tõttu ei saa kindlalt väita tähenduste sarnanemise/erinemise kohta.
4. **Ainsuse genitiivi tüvi – erandliku lõpuvokaaliga tüvi** (2 paari) (Joonis 6). Nendeks on aastaegade nimetustest tuletatud vormid: *suveti* (788) – *suviti* (14 543) ja *kevadeti* (4 589) – *kevaditi* (3 465). Esimese paaril on tavalisemaks ebareeglipärane *i*-lõpuline tuletustüvi, teisel paaril vastupidi ainsuse genitiivi tüvi. Nagu vormid *talveti* ja *talviti*, on neidki kaht paari varem normitud ning kirjakeelsemaks on peetud *i*-lõpulist tüve (ÕS 2013).

Joonis 6. Ainsuse genitiivi ja erandliku *i*-lõpulise tüve sagedus kahes sõnapaaris.

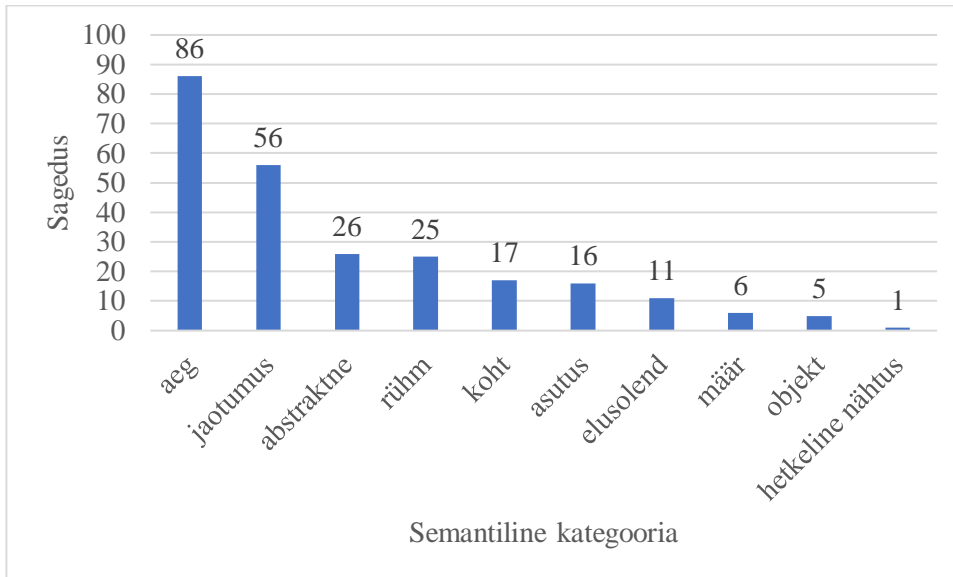
Kokkuvõtvalt on kaheksast rööpvormi paarist kuues enam levinud tüvekujuks ainsuse genitiiv, ülejäänud kahes paaris mitmusetüvi või erandlik *i*-lõpuline tüvi. Paaride puhul, kus on valdavam mitmusetüvi või erandlik *i*-tüvi, võib kahtlustada varem kehtinud normingute

mõju, mille järgi olid just need tüvekujud soositud, samal ajal kui ainsuse genitiivi tüve peeti argikeelseks.

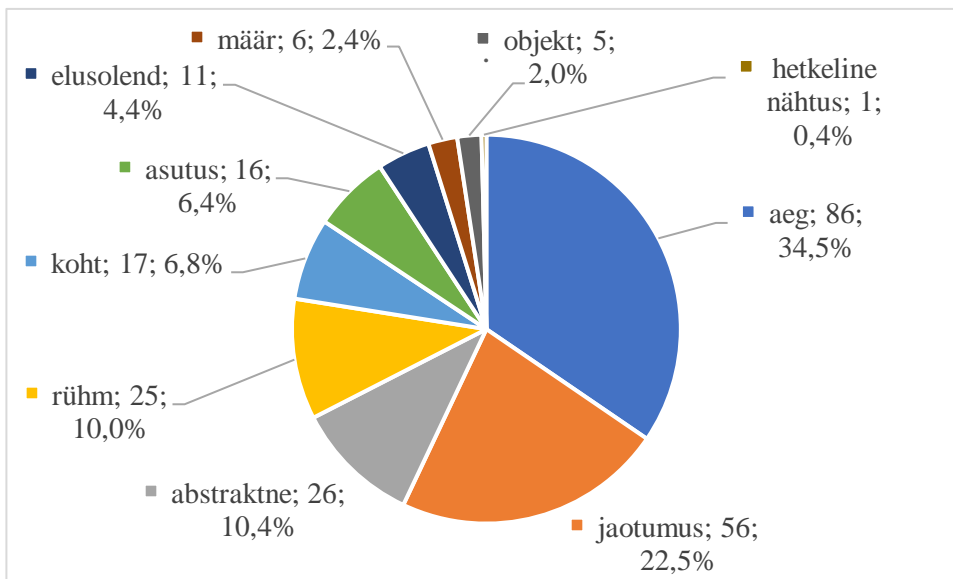
3.5. Tuletusaluse semantiline kategooria

Uuritavad sõnad jaotusid kümne semantilise kategooria vahel. Nendeks olid jaotumus, abstraktne kategooria, aeg, asutus, koht, elusolend, rühm, määr, objekt ja hetkeline nähtus. Leidmaks kogu distributiivse *ti*-liitelise määrsõnarühma semantilist jaotumist, hinnati semantilist kategooriat igal distributiivsel *ti*-liitelisel määrsõnal (249) eraldi. Semantilistest kategooriatest tuleks selgitada jaotumuslikku – selle kategooria tuletiste alussõnad kannavad mingi olemuslikult jaotuva struktuuri osa tähendust. Selle kategooria alla loeti tuletised, nagu näiteks *järguti*, *etapiti*, *kihiti* ja *valdkonniti*. Rühmakategooria (*klassiti*, *pesakonniti*, *fraktsiooniti*) alla on loetud ka inimrühmad (*põlvkonniti*, *pereti*, *komisjoniti*).

Kõige rohkem sõnu (86) kuulus „aja“ kategooriasse (Joonis 7; Joonis 8), mis moodustab kogu sõnarühmast 34,5%. Teiseks suuremaks kategooriaks oli „jaotumus“ (56 sõna ja 22,5%). 26 sõna kuulus kategooriasse „abstraktne kategooria“ ning moodustas kogu sõnarühmast 10,4%. Need kolm rühma moodustaid kokku veidi üle kahe kolmandiku analüüsitava sõnarühmast. Ülejäänud kolmandiku moodustasid kategooriad „rühm“ (25 sõna, 10%), „koht“ (17 sõna, 6,8%), „asutus“ (16 sõna, 6,4%), „elusolend“ (11 sõna, 4,4%), „määr“ (6 sõna, 2,4%), „objekt“ (5 sõna, 2%) ja „hetkeline nähtus“ (1 sõna, 0,4%).

Joonis 7. Distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade tuletusaluste semantilised kategooriad.

Joonis 8. Distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade tuletusaluste semantilised kategooriad (kategooria, sagedus, %).

3.6. Distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade käändsõnadele omased süntaktilised omadused

Analüüsi käigus otsisin viielt distributiivselt *ti*-liiteliselt määrsõnalt süntaktilisi omadusi, mis oleksid iseloomulikud käändsõnadele, mitte määrsõnadele. Sõnade puhul analüüsi, kas neil esineb Jussi Ylikoski täheldatud käändsõnadele omaseid tunnuseid (vt alapeatükk 1.5). Seega otsiti juhtumeid, kus distributiivne *ti*-liiteline tuletis toimiks relatiivlause põhjana või seoks endaga omastavalist täiendit, omadussõnalist täiendit või asesõnalist määratlejat. Viieks analüüsitavaks sõnaks olid valitud *suveti* (788 sõna), *osariigiti* (274 sõna), *sõpruskonniti* (73 sõna), *võistkonniti* (119) ja *kihelkonniti* (117 sõna) – kokku 1371 sõna. Sõnad kuuluvad semantiliselt aja-, rühma- ning kohakategooriasse.

1371 sõna hulgas esines vaid ühel korral ebatavalist süntaktilist käitumist (20). Tegu on relatiivlause näitega, mille relatiivpronoomen *mis* viitab relatiivlause aluseks olevale tuletisele *suveti*.

- (20) ***Suветi*** (*mis* lõunapoolkeral on teadagi siis kui Eestis on talv) hoitakse basseinis vee temperatuur 26°C juures, mis on oluliselt enam kui basseini naabruses asuva ookeani rannikuvee temperatuur. (ÜK 2021)

Seega esines analüüsitud 1371 *ti*-tuletise seas vaid üks ebatavalise süntaktilise käitumise juhtum, kus distributiivne *ti*-liiteline määrsõna esines relatiivlause põhjana. Selline tulemus ei võimalda kääbuskäände oletust tõendada. Tulevikus oleks tarvis distributiivsete *ti*-liiteliste tuletiste süntaktilist käitumist põhjalikumalt ning suurema materjalihulga põhjal uurida. Siiski ei saa mööda vaadata selliste nimisõnaliselt käituvate tuletiste eksisteerimisest – seepärast tuleks neid siiski mingil moel kirjeldada ning kajastada vastavalt käsitlustes.

KOKKUVÕTE

Bakalaureusetöös käsitlesin eesti keele distributiivseid *ti*-liitelisi määrsõnu. Andsin ülevaate määrsõnast sõnaliigina, määrsõnamoodustusest, *ti*-liitelistest määrsõnadest, distributiivsest moodustustähendusest ja uuritud sõnarühma tuletistele omastest käändsõnatunnustest. Väikse kvalitatiivse analüüsiga kontrollisin Ylikoski hüpoteesi distributiivist kui kääbuskäändest.

Töös uurisin eesti keele ühendkorpus 2021 (ÜK 2021) põhjal selle sõnarühma vorme, mida oli kokku 249, iseloomustades nende alustüvesid, tuletusviisi ja semantilist kategooriat. Ühtlasi võrdlesin moodustuse alusel korpuses esinenud rööpvorme ja nende sagedust ning uurisin, kas ja kui palju esineb distributiivsete *ti*-liiteliste sõnade hulgas määrsõnadele ebaloomulikku süntaktilist käitumist.

Distributiivsed *ti*-liitelised määrsõnad (*pereti*, *maakonniti*) on produktiivne määrsõnatuletiste rühm. Määrsõna distributiivsus tähendab tähistatava jagunemist hulkadeks või väljendab millegi ajalist kordumist. Uuritud sõnarühm asub määrsõna kui sõnaliigi piirialal, omades ühiseid süntaktilisi jooni ka käändsõnadega. Sellest tulenevalt on distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade määratlemiseks pakutud ka terminit *kääbuskääne*. Sõnatuletusel võivad need tuletised kasutada eri vormis alustüvesid, peamiselt ainsuse genitiivi ja tüvemitmust.

Töös analüüsiti 249 korpuses esinenud distributiivset *ti*-liitelist tuletist. Selle käigus selgus, et sõnatuletusel on kasutatud tunduvalt vähem alustüvesid (150), kui esines korpuses erinevaid tuletisi (249). Viis kõige sagedasemat tüve olid ajakategooriaga seonduvad *päev*, *õhtu*, *hommik*, *öösi*-, ja *suvi*. Tuletised, mille alustüvedeks need viis sõna olid, moodustasid

üle poole korpuses esinenud distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade koguarvust. Seega on distributiivsuse kahest tähendusest, jaotumisest ja ajalisest kordumisest, levinum just viimane.

Üle 90% tuletiste alussõnaks oli nimisõna, vähestel juhtudel oli alussõnaks ka arv-, määr- ja asesõna. Ühel juhul oli liitsõnalise tuletise aluseks kaassõnafraas (*üle nädala*). Analüüsi käigus selgus, et lisaks erandlikule *öösi*-tüvele võib distributiivseid *ti*-liitelisi määrsõnu moodustada teistestki määrsõnadest (*ülepäeva*), kui alussõna struktuur ning tähendus on selleks sobivad. Tüvetüpe esines kuus: ainsuse genitiiv ja tüvemitmus, mis esinesid enamikus tuletistes, ning erandlik tüvekuju, määrsõnatüvi, ainsuse nominatiiv ja *de*-mitmus. Viimast nelja tüvekuju esines vaid 1–2 tuletises. Kinnitust leidis varem kirjeldatud seaduspärasus, et tuletusalusena on sagedased *kond*-liitelised nimisõnad, mis esinevad tuletistes järjekindlalt tüvemitmuse vormis.

Uuritud sõnad jagunesid kümne semantilise kategooria vahel: nendeks olid jaotumus, abstraktne kategooria, aeg, asutus, koht, elusolend, rühm, määr, objekt ja hetkeline nähtus. Enim olid esindatud ajakategooria (86 sõna ehk üle kolmandiku sõnadest) ja jaotumus (56 sõna). Korpuses esines kaheksa paari rööpvorme, millest kuues paaris oli enam levinud tüveks ainsuse genitiiv. Sõnapaaridel, kus oli sagedasem mitmuse tüvi või erandlik *i*-tüvi, võib oletada varem kehtinud normingu mõju.

Analüüsi käigus kontrollisin kvalitatiivselt Jussi Ylikoski hüpoteesi, mille järgi võiks distributiivseid *ti*-liitelisi tuletisi käsitleda kääbuskäändena. Selleks jälgisin Ylikoski täheldatud süntaktiliste omaduste (seotus relatiivlause, omastavalise ja omadussõnalise täiendi ning asesõnalise määratlejaga) esinemist valitud tuletiste hulgas. 1371 sõna hulgas, mis esindasid viit erinevat *ti*-liitelist tuletist, esines vaid ühel korral määrsõnale ebaloomulikku süntaktilist käitumist, milleks sel juhtumil oli määrsõna esinemine relatiivlause põhjana. Selle põhjal on käändsõnadele omaste joonte esinemine distributiivsetel *ti*-liitelistel määrsõnadel väga harv. Tulemuse põhjal ei saa kinnitada Ylikoski kääbuskäände hüpoteesi, kuid siiski ei saa ka eirata uuritud sõnarühma

määrsõnadele ebaloomulikku käitumist. Kuulutamata neid kääbuskäändeks, tuleks sel juhul muuta eesti keele määrsõnakäsitlust.

Tulevikus tuleks uurida lähemalt distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade käändsõnadele iseloomulikku süntaktilist käitumist, mida on varem kirjeldatud, aga mida siinne metoodika ja töö maht kinnitada ei võimaldanud. Kvalitatiivselt tuleks uurida just uuemaid ja vähem leksikaliseerunud vorme ning seda, kas nimisõnaliselt käituvad tuletised seostuvad kindlate semantiliste kategooriatega. Lisaks võiks uurida distributiivsete *ti*-liiteliste määrsõnade esinemist ja kasutust diakrooniliselt ning distributiivse moodustustähenduse kahe tüübi kasutuse dünaamikat. Ajasõnade puhul võiks täpsemalt uurida nende esinevat kahte distributiivse tähenduse tüüpi: jaotumist ja ajalist korduvust.

KIRJANDUS

Brinton, Laurel J., Traugott, Elizabeth Closs 2005. Lexicalization and language change. Cambridge: Cambridge University Press.

ÜK 2021 = Eesti keele ühendkorpus 2021. (doi.org/10.15155/3-00-0000-0000-0000-08D17L). Vaadatud 30.05.2023.

Erelt, Mati, Kasik, Reet, Metslang, Helle, Ross, Kristiina, Saari, Henn, Tael, Kaja, Vare, Silvi, Klaus, Väino 1995. Eesti keele grammatika I. Morfoloogia. Sõnamoodustus. Tallinn: Eesti Teaduste Akadeemia Eesti Keele Instituut.

Erelt, Mati 2014. Eesti keele lauseõpetus. Komplekslause. Tartu: Tartu Ülikool.

Erelt, Mati 2017a. Sissejuhatus süntaksisse. – Eesti keele süntaks. Eesti keele varamu III, lk 53–91.

Erelt, Mati 2017b. Liitlause. – Eesti keele süntaks. Eesti keele varamu III, lk 647–755.

Kasik, Reet 2009. Eesti keele sõnatuletus. 3. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Kasik, Reet 2015. Sõnamoodustus. Eesti keele varamu I. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Mäearu, Sirje 2008. Sõnamoodustusabi. Nime-, tsitaatsõna- ja lühendituletised. Nimisõnatuletus. Omadussõnatuletus. Tegusõnatuletus. Määrsõnatuletus. – Keelenõuanne soovitab 4. Toim Maire Raadik. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, lk 95–120.

Pajusalu, Renate 2017. Nimisõnafraas. – Eesti keele süntaks. Eesti keele varamu III, lk 379–404.

Ross, Kristiina 1988. Instruktiiv läänemeresoome keeltes. Tallinn: Valgus.

Sketch Engine. *sketchengine.eu*. Vaadatud 30.05.2023.

Sõnaveeb 1 = Sõnaveeb. *kevadeti*; <https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/kevadeti/1>.
Vaadatud 29.05.2023.

Sõnaveeb 2 = Sõnaveeb. *suveti*; <https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/suveti/1>.
Vaadatud 29.05.2023.

Sõnaveeb 3 = Sõnaveeb. *talveti*; <https://sonaveeb.ee/search/unif/dlall/dsall/talveti/1>.
Vaadatud 29.05.2023.

Villup, Astrid 1969. Adverb eesti keeles. Õppematerjal. Tallinn: ENSV Kõrgema ja Keskerihariduse Ministeerium.

ÕS 2013 = Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2013. Toim Maire Raadik. Koost Tiiu Erelt, Tiina Leemets, Sirje Mäearu, Maire Raadik. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.

Ylikoski, Jussi 2019. The distributive „dwarf case“ in Estonian. – Finnisch-Ugrische Mitteilungen, kd 43, lk 89–139.

DISTRIBUTIVE ADVERBS WITH THE SUFFIX *-TI* IN ESTONIAN. SUMMARY

Bachelore's thesis „Distributive adverbs with the suffix *-ti* in Estonian“ gives an overview of morphology, derivation, semantics and syntax of distributive adverbs with the suffix *-ti* in Estonian language. The aim of this thesis is to define the distributive adverbial group with the suffix *-ti* in contemporary language usage, identify preferred root for derivation, and determine the characteristics and frequency of inflected forms within the examined group. Previously, this group of words has been described in more general discussions of adverbs or Estonian word formation, but comprehensive studies focusing solely on distributive adverbs with the suffix *-ti* were lacking.

In the case of adverbs, distributivity denotes the division or partition of what is indicated into sets. It should also be noted that while the examined group of words is characterized through distributivity, previous discussions and classifications have also included adverbs with the *-ti* suffix that express temporal repetition or succession. The boundary between distribution and temporal repetition is not clear, and according to the current treatment, temporal repetition appears to be a subtype of distribution that arises and occurs with temporal adverbs.

Traditionally, the examined group of words has been considered as clearly belonging to adverbs in Estonian grammar descriptions. However, Finnish linguist Jussi Ylikoski has observed that distributive adverbs with the *-ti* suffix have unusual morphological and syntactical features typically associated with inflected nouns. He has raised the question of whether this group of adverbs should be defined as „dwarf case“. This thesis follows the existing Estonian tradition and refers to the examined group of words as adverbs.

In the first chapter, the adverb as a part of speech is described, as well as the examined group of words in the derivation system. An overview is given of the distributive formation meaning, the *-ti* suffix, and Jussi Ylikoski's study. The second chapter describes the material and research methodology and the third chapter consists of the analysis of the material and drawing conclusions.

The research material is derived from the Sketch Engine Estonian National Corpus 2021 (ÜK 2021). Therefore, the work is based on corpus analysis, which examines the word formation, variation, occurrence, semantic type, lexicalization and syntactic relationships of the words. It is a synchronic study of language and therefore does not dissert the historical development of the investigated *-ti* suffix.

A total of 249 distributive adverbs with the *-ti* suffix were analyzed in the thesis. It was found that significantly fewer root stems (150) were used in word derivation than there were different derivatives (249) in the corpus. The five most frequent stems were „päev“ (day), „õhtu“ (evening), „hommik“ (morning), „öösi“ (at night), and „suvi“ (summer). Derivatives formed from these five words accounted for over half of the total number of distributive adverbs with the *-ti* suffix in the corpus. Therefore, the more common of the two meanings of distributivity is temporal repetition.

Over 90% of the derivatives were based on nouns, with only a few cases where the base word was a numeral, adverb, or pronoun. In one case, the base of the derivative was a prepositional phrase („üle nädala“ – every other week). The analysis revealed that besides the exceptional stem „öösi“, distributive adverbs with the *-ti* suffix can be formed from other adverbs as well (e.g., „ülepäeva“ – every other day), if the structure and meaning of the base word are suitable for it. There were six stem types: singular genitive and stem plural, which occurred in the majority of derivatives, and also exceptional stem forms, adverbial stem, nominative, and *de*-plural.

The words were divided into ten semantic categories: distribution, abstract category, time, institution, place, living being, group, degree, object, and momentary phenomenon. The

time category (86 words, over one-third of the words) and distribution (56 derivatives) were the most represented. There were eight pairs of synonymous forms, of which six pairs had the singular genitive stem as the more common stem. In the pairs where the plural stem or exceptional „i“ stem was more frequent, it can be assumed that the influence of previous norms played a role. Among the 1,371 words representing five different derivational patterns, only one instance exhibited syntactic behavior that was uncommon for an adverb, which was the occurrence of an adverb as the subject of a relative clause.

**LISA 1. ANALÜÜSITAVAD DISTRIBUTIIVSED 77-LIITELISED
MÄÄRSÕNAD EESTI KEELE ÜHENDKORPUS 2021**

SÕNA	SAGEDUS
1. õhtuti	52 133 (52 874)
2. hommikuti	41 271 (41 329)
3. öösi	36 727 (36 872)
4. suviti	14 543
5. pühapäeviti	12 187
6. mitmeti	12 137
7. laupäeviti	10 198
8. puhanguti	9872
9. reedeti	8314
10. tööpäeviti	8265
11. kolmapäeviti	7870
12. neljapäeviti	7739
13. esmaspäeviti	7309
14. teisipäeviti	6769
15. liigiti	6329
16. piirkonniti	5676
17. riigiti	5662
18. talviti	5627
19. sügiseti	4521 (4540)
20. kevadeti	4503
21. kevaditi	3449
22. hooti	3434
23. nädalavahetuseti	3250
24. kihiti	2797
25. ülepäeviti	2787
26. argipäeviti	2714
27. periooditi	2548
28. puhuti	2219

29. päeviti	1985
30. maakonniti	1805
31. liikmesriigiti	1501
32. valdkonniti	1438
33. iiliti	1359
34. regiooniti	1354
35. ositi	1339
36. kaheti	1255
37. perekonniti	1081
38. aastati	1078
39. talveti	1074
40. varahommikuti	1024
41. laiguti	946
42. hetketi	922
43. jupiti	918
44. suveti	788
45. rühmiti	766
46. grupiti	654
47. kooliti	626
48. inimeseti	604
49. hilisõhtuti	600
50. hooajati	589
51. puhkepäeviti	574
52. etapiti	513
53. paikkonniti	496
54. põlvkonniti	451
55. kultuuriti	446
56. erialati	443
57. pärastlõunati	443
58. üheti	424
59. indiviiditi	411
60. hetkiti	375
61. klassiti	342
62. äripäeviti	342
63. õhtupoolikuti	324
64. isikuti	320
65. laupäevaõhtuti	294
66. hommikupoolikuti	290
67. osariigiti	274

68. pühapäevahommikuti	262
69. kooliastmeti	262
70. linnaositi	261
71. paariti	253
72. nädalavahetusteti	251
73. reedeõhtuti	248
74. õhtuti	199
75. ohtuti	198
76. vanuseti	194
77. nädalalõputi	192
78. juhuti	191
79. pühapäevaõhtuti	188
80. vanusegrupiti	179
81. lõunati	172
82. õhtuti	159
83. laupäevahommikuti	150
84. omavalituseti	149
85. rahvuseti	146
86. oositi	145
87. neljapäevaõhtuti	143
88. aineti	142
89. suveõhtuti	135
90. laupäeviti-pühapäeviti	131
91. seltskonniti	123
92. meeskonniti	122
93. erakonniti	121
94. öiti	121
95. võistkonniti	119
96. kihelkonniti	117
97. kolmapäevaõhtuti	116
98. ruutpesiti	115
99. kaubagrupiti	114
100. episooditi	114
101. sektoriti	111
102. ringkonniti	106
103. õppekavati	101
104. murdeti	100
105. õppeaineti	100
106. argiõhtuti	97

107. esmaspäevaõhtuti	92
108. teispäevaõhtuti	90
109. keeliti	88
110. inimesiti	87
111. tegevusvaldkonniti	84
112. mudeliti	84
113. puuliigiti	84
114. pereti	83
115. osakonniti	82
116. kogukonniti	81
117. tõiuti	80
118. õhtuti	79
119. tooteti	77
120. keeleti	74
121. õhtuti-öösiiti	74
122. teaduskonniti	73
123. sessiooniti	73
124. sõpruskonniti	73
125. persooniti	71
126. koguduseti	69
127. objektiti	69
128. suvehommikuti	67
129. argipäevaõhtuti	62
130. pealelõunati	61
131. ainevaldkonniti	60
132. astmeti	60
133. keskpäeviti	59
134. ommikuti	58
135. loomaliigiti	54
136. ühiskonniti	53
137. vanuseastmeti	53
138. varakevadeti	53
139. ettevõtetiti	52
140. reedeti-laupäeviti	49
141. pesakonniti	49
142. majandusharuti	49
143. hotelliti	48
144. varianditi	48
145. õhuti (õhtuti)	48

146. hilissügiseti	44
147. ametiti	43
148. organisatsiooniti	42
149. esmaspäevahommikuti	41
150. asutuseti	41
151. sihtgrupiti	41
152. laudkonniti	40
153. kaupluseti	39
154. kliinikuti	38
155. isenditi	38
156. homikuti	38
157. kõrgkooliti	38
158. kolmeti	37
159. haridustasemeti	37
160. ülikooliti	37
161. hommikuti-õhtuti	37
162. tasemeti	35
163. koolkonniti	35
164. kevadeti-sügiseti	33
165. hulgiti	33
166. tööpäevaõhtuti	33
167. paberiti	32
168. talvehommikuti	32
169. tootegrupiti	32
170. žanriti	32
171. järguti	32
172. fraktsiooniti	31
173. talveõhtuti	31
174. vanuseklassiti	31
175. valimisringkonniti	30
176. autoriti	30
177. õhtuti	30
178. ajastuti	30
179. ennelõunati	29
180. kindlustusseltsiti	29
181. kursuseti	29
182. emotsiooniti	29
183. keeleoskustasemeti	28
184. aastakäiguti	28

185. ülenädalati	28
186. õhtuti	28
187. seadmeti	28
188. sügisõhtuti	27
189. südaöösiti	27
190. leibkonniti	27
191. õppevaldkonniti	27
192. sajuti	26
193. apteegiti	25
194. lapseti	25
195. peatükiti	25
196. patsienditi	25
197. klubiti	24
198. kvartaliti	24
199. tööstusharuti	24
200. teoseti	24
201. tunniti	23
202. keelejuhiti	23
203. konfessiooniti	23
204. argipäevahommikuti	22
205. aastavahetuseti	22
206. meetmeti	22
207. ministeeriumiti	22
208. stseeniti	21
209. teadusvaldkonniti	21
210. klienditi	21
211. korruseti	21
212. haruti	21
213. provintsiti	20
214. ametkonniti	20
215. argihommikuti	19
216. kirikuti	19
217. sygiseti	19
218. mituti	19
219. jõululaupäeviti	19
220. praostkonniti	18
221. välteti	18
222. kommuuniti	18
223. jaoti	18

224. projektiti	17
225. etenduseti	17
226. tsooniti	17
227. tooteliigiti	17
228. reedehommikuti	17
229. jaoskonniti	17
230. jõuluõhtuti	16
231. võistlusklassiti	16
232. kevaditi-sügiseti	16
233. komisjoniti	16
234. sihtriigiti	16
235. vahekihiti	16
236. tööpäevahommikuti	16
237. meediatüübiti	16
238. jahipiirkonniti	16
239. õppevormiti	16
240. sugukonniti	15
241. situatsiooniti	15
242. süsteemiti	15
243. sõnaliigiti	15
244. religiooniti	15
245. suurusgrupiti	15
246. teispäevahommikuti	15
247. rahvusgrupiti	15
248. neljapäeviti-reedeti	15
249. õhtuti-hommikuti	15
250. arenguastmeti	14
251. kevadõhtuti	14
252. positsiooniti	14
253. kululiigiti	14
254. laineti	9
255. saareti	6
256. kuuti	6
257. pilguti	5
258. saateti	4
259. nimeti	1

**LISA 2. DISTRIBUTIIVSETE *TI*-LIITELISTE MÄÄRSÕNADE
ALUSTÜVED**

ALUSSÕNA	SAGEDUS
1. päev	69 143
2. öhtu	55 186
3. hommik	43 084
4. öösi	36 973
5. suvi	15 331
6. mitu	12 156
7. puhang	9 872
8. reede	8 314
9. kevad	8 054
10. riik	7 453
11. vahetus	7 024
12. talv	6 701
13. liik	6 513
14. piirkond	5 692
15. sügis	4 633
16. hoog	3 434
17. kiht	2 813
18. perioodi	2 548
19. puhk	2 219
20. maakond	1 805
21. valdkond	1 630
22. osa	1 600
23. iil	1 359
24. regioon	1 354
25. hetk	1 297
26. kaks	1 255
27. perekond	1 081
28. aasta	1 078

29. grupp	1 050
30. laik	946
31. jupp	918
32. rühm	766
33. lõuna	704
34. kool	701
35. inimene	691
36. hooaeg	589
37. etapp	513
38. paikkond	496
39. põlvkond	451
40. kultuur	446
41. alat	443
42. üks	424
43. indiviid	411
44. klass	389
45. amet	389
46. poolik	371
47. isik	320
48. paar	253
49. aine	242
50. vanus	194
51. lõpp	192
52. juht : juhu	191
53. keel	162
54. valitsus	149
55. rahvus	146
56. ringkond	136
57. seltskond	123
58. meeskond	122
59. erakond	121
60. öö	121
61. võistkond	119
62. kihelkond	117
63. pesa	115
64. episood	114
65. sektor	111
66. kava	101
67. tase	100

68. murre	100
69. haru	94
70. mudel	84
71. pere	83
72. osakond	82
73. kogukond	81
74. tõug	80
75. toode	77
76. teaduskond	73
77. sessioon	73
78. sõpruskond	73
79. persooniti	71
80. kogudus	69
81. objekt	69
82. aste	60
83. ühiskond	53
84. ettevõte	52
85. pesakond	49
86. hotell	48
87. variant	48
88. organisatsioon	42
89. asutus	41
90. laudkond	40
91. kauplus	39
92. kliinik	38
93. isend	38
94. kolm	37
95. koolkond	35
96. hulk	33
97. paber	32
98. žanr	32
99. järk	32
100. fraktsioon	31
101. autor	30
102. ajastu	30
103. selts	29
104. kursus	29
105. emotsioon	29
106. käik	28

107.	üle nädala	28
108.	seade	28
109.	leibkond	27
110.	sada	26
111.	apteek	25
112.	laps	25
113.	tükk	25
114.	patsient	25
115.	klubi	24
116.	kvartal	24
117.	teos	24
118.	tund	23
119.	juht : juhi	23
120.	konfessioon	23
121.	meede	22
122.	ministeerium	22
123.	stseen	21
124.	klient	21
125.	korrus	21
126.	provints	20
127.	ametkond	20
128.	kirik	19
129.	praostkond	18
130.	välde	18
131.	kommun	18
132.	jagu	18
133.	projekt	17
134.	etendus	17
135.	tsoon	17
136.	jaoskond	17
137.	komisjon	16
138.	tüüp	16
139.	vorm	16
140.	sugukond	15
141.	situatsioon	15
142.	süsteem	15
143.	religioon	15
144.	positsioon	14
145.	laine	9

146.	saar	6
147.	kuu	6
148.	pilk	5
149.	saade	4
150.	nimi	1
KOKKU		336 422

LISA 3. KOND-LIITELISTE NIMISÕNADE DISTRIBUTIIVSED TI-LIITELISED TULETISED

1. piirkonniti	5676
2. maakonniti	1805
3. valdkonniti	1438
4. perekonniti	1081
5. paikkonniti	496
6. põlvkonniti	451
7. seltskonniti	123
8. meeskonniti	122
9. erakonniti	121
10. võistkonniti	119
11. kihelkonniti	117
12. tegevusvaldkonniti	84
13. osakonniti	82
14. kogukonniti	81
15. teaduskonniti	73
16. sõpruskonniti	73
17. ainevaldkonniti	60
18. ühiskonniti	53
19. pesakonniti	49
20. laudkonniti	40
21. koolkonniti	35
22. valimisringkonniti	30
23. leibkonniti	27
24. õppevaldkonniti	27
25. teadusvaldkonniti	21
26. ametkonniti	20
27. praostkonniti	18
28. jaoskonniti	17
29. jahipiirkonniti	16

30. sugukonniti	15
-----------------	----

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Georg Timoštšenko,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose „Eesti keele distributiivsed *ti*-liitelised määrsõnad“, mille juhendaja on Külli Habicht, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Georg Timoštšenko

30.05.2023